

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на Д-Р ТАТЯНА ИВАНОВА ТЕЛБИЗОВА, Д.М.

Катедра „Психиатрия и медицинска психология“,
Факултет „Медицина“

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” - Варна

Telbizova T, Arnaoudova M. Corticosteroids - (Un)predictable inducers of psychiatric disorders.

// *J of IMAB*, 2019; 25(4): 2775-2780. ISSN: 1312-773X

DOI: <https://doi.org/10.5272/jimab.2019254.2775>

Synthetic corticosteroids are a widely used and highly effective group of drugs for the treatment of a number of diseases. They have the potential to induce a broad spectrum of psychotic disorders that are often misdiagnosed, underestimated and unpredictable. The aim of the present article is to report two cases of corticosteroid-related psychotic disorders. The first case was a patient who has undergone allogeneic bone marrow transplantation, followed by an oral administration of prednisolone with an initial daily dose of 100 mg, subsequently reduced by 10 mg per week. Upon reaching a dose of 50 mg daily, the patient suddenly became psychomotor agitated, in an elevated mood, with ecstatic and megalomaniac experiences. Prednisolone treatment was discontinued and olanzapine was initiated at doses of 10 mg/day and diazepam at 10 mg/night. Within 5 days, the described psychopathological symptoms were de-actualized, and the antipsychotic treatment was discontinued. The second case was a patient who was on a supportive treatment of four accompanying autoimmune diseases with methylprednisolone 4 mg/day and developed anxiety-depressive symptoms. Administration of Milnacipran at a maintenance dose of 100 mg/day led to significant reductions in depression and anxiety. Corticosteroids have a high potential to induce a wide range of mental disorders. Clinicians and patients should be aware of these adverse effects. Inability to stop the corticosteroid treatment in many cases requires the use of psychotropic medications. Both drug interactions and the potential side effects need to be taken into consideration.

Keywords: *corticosteroid, psychosis, psychotic disorder*

Кортикостероидите – (не)предвидимите индуктори на психични разстройства

Синтетичните кортикостероиди са широко използвана и високоефективна група медикаменти за лечение на редица заболявания. Те имат потенциала да предизвикат широк спектър от психотични разстройства, които често са погрешно диагностицирани, подценени и непредвидими. Целта на настоящата статия е да се представят два случая на психотични разстройства, свързани с лечението с кортикостероиди. Първият случай е пациентка, която е провела алогенна трансплантация на костен мозък, последвана от перорално приложение на преднизолон с начална дневна доза от 100 мг, впоследствие намалена с 10 мг за седмица. При достигане на доза от 50 мг дневно, пациентката става внезапно психомоторно неспокойна, в приповдигнато настроение и с екстазни и мегаломанни преживявания.

Лечението с преднизолон се прекратява и се инициира лечение с оланзапин в дози от 10 мг/ден и диазепам в дози от 10 мг/вечер. В рамките на 5 дни описаните психопатологични симптоми са деактуализирани и антипсихотичното лечение е прекратено. Вторият случай е пациентка с четири придружаващи автоимунни заболявания, при която се извяват тревожно-депресивни симптоми по време на поддържащо лечение с метилпреднизолон 4 мг/ден. Приложението на милнаципран в поддържаща доза от 100 мг/ден води до значително намаляване на депресията и тревожността. Кортикостероидите имат висок потенциал да предизвикат широк спектър от психични разстройства. Необходимо е клиницистите и пациентите да са информирани с тези неблагоприятни ефекти. Невъзможността за спиране на лечението с кортикостероиди в много случаи изисква приложение на психотропни лекарства. Нужно е да се вземат предвид както лекарствените взаимодействия, така и потенциалните странични ефекти.

Ключови думи: *кортикостероиди, психоза, психотично разстройство*

Telbizova T, Aleksandrov I, Arnaoudova M. Dynamics of psychiatric symptoms in Cushing's syndrome. // *J of IMAB*, 2020; 26(4): 3443-3448. ISSN: 1312-773X
DOI: <https://doi.org/10.5272/jimab.2020264.3443>

Cushing's syndrome may present with various psychiatric disorders which can lead to a misdiagnosis at the beginning, deterioration of the course of the disease and life-threatening complications. The most common psychiatric disorder is atypical depression. During the initial stages of the disease, the somatic symptoms of Cushing's syndrome can be subtle, difficult to identify, especially when the psychiatric symptoms are dominant. The aim of the present article is to report a case of a 24-year-old woman with a Cushing's syndrome, caused by the adrenal adenoma. The onset of the disease is a suicidal attempt. Family history is significant for psychiatry disorder. The belated diagnosis led to somatic and psychiatry complications of the disease – sepsis and persisting high suicidal risk. The dynamic change in the patient's mental state – from a severe depressive episode with atypical symptoms to psychosis with single catatonic symptoms – correlated well with the gradual increase of the plasma cortisol levels. The antidepressant and subsequent antipsychotic medication turned out to be ineffective. The surgical treatment, followed by a normalization of the cortisol levels was a key to the successful outcome and the reduction of self-aggression risk. The early diagnosis and timely treatment of Cushing's syndrome decrease the risk of multiple complications. The shift from atypical depression to psychosis with catatonic symptoms correlates with the worsening of the hormonal imbalance. The signs of atypical depression in Cushing's syndrome, resistant to the antidepressant medication, could be considered as relatively specific symptoms, guiding specialists to its somatogenic origin for the proper diagnosis.

Keywords: *Cushing's syndrome, hypercortisolemia, atypical depression, somatogenic psychosis, catatonic symptoms*

Динамика на психичните симптоми при синдром на Cushing

Синдромът на Cushing може да се прояви с различни психични разстройства, които могат да доведат до погрешна диагноза в началото на заболяването, влошаване на неговия ход и до животозастрашаващи усложнения. Атипичната депресия е най-честото психично разстройство. В началните етапи на заболяването соматичните симптоми на синдрома на Cushing могат да бъдат едва доловими, трудни за идентифициране, особено когато психичните симптоми са доминиращи. Цел: Целта на настоящата статия е да докладва случай на 24-годишна жена със синдром на Cushing, причинен от надбъбречен аденом. Заболяването дебютира със суициден опит. Фамилната анамнеза е значима за психично разстройство. Късно установената диагноза довежда до соматични и психични усложнения на заболяването – сепсис и персистиращ висок суициден риск. Динамичната промяна в психичното състояние на пациента – от тежък депресивен епизод с атипични симптоми до психоза с единични кататонични симптоми – корелира с постепенното повишаване на плазмените нива на кортизол. Антидепресивното и последващото антипсихотично лечение се оказват неефективни. Оперативното лечение, следвано от нормализиране на нивата на кортизола са ключови за успешния изход от заболяването и за намаляването на риска от автоагресия. **Заключение:** Ранната диагностика и навременното лечение на синдрома на Cushing намаляват риска от множество усложнения. Преминаването от атипична депресия към психоза с кататонични симптоми се свързва със задълбочаване на хормоналния дисбаланс. Белезите на атипично протичаща депресия при синдром на Cushing, резистентна на антидепресивно лечение биха могли да се обсъждат като относително специфични симптоми, насочващи диагностично специалистите за техния сомагогенен произход.

Ключови думи: *Синдром на Cushing, хиперкортизолемиа, атипична депресия, соматогенна психоза, кататонни симптоми*

Telbizova T, Aleksandrov I, Arnaoudova M. Chronic pain and depression – arbitrariness or consecution of the patient's diagnostic and treatment route. // *J of IMAB*, 2021 Jul-Sep; 27(3):3851-3857. ISSN: 1312-773X DOI: <https://doi.org/10.5272/jimab.2021273.3851>

Unrecognized depression among patients with chronic pain is a common medical problem, highlighting the need for targeted search and identification of depression-related symptoms. The aim of the present study is to investigate the trends in the diagnostic and treatment pathway of comorbid patients with depression and chronic pain. 110 psychiatrists and 119 neurologists were interviewed through an anonymous, randomized survey in Bulgaria. Referrals of the patients with chronic pain to neurologists and psychiatrists are not routine practice. The general practitioners are the main group, referring the patients with chronic pain to a consultation with a neurologist (89.10%) and a psychiatrist (68.20%). The patients themselves seek help more often from a neurologist (77.20%) than from a psychiatrist (44.50%). The most common reason for neurologists to consult their patients with a psychiatrist is suicidal ideation and intentions (50.42%) and the least common – insomnia (15.96%). According to psychiatrists, chronic pain patients seek help from them for other symptoms like somatic – vegetative ones (97.8%), anxiety (78.20%), insomnia (55.50%) and depressed mood (54.50%). More than 1/4 (29%) of them have

had suicidal thoughts and intentions, which suggests a long history of depressive symptoms. The diagnostic and treatment processes of patients with chronic pain and depression are performed randomly rather than following a certain logical sequence. The creation of an algorithm for general practitioners and pain specialists aimed at early detection of symptoms of depression and related predictors of suicidal behavior is needed.

Keywords: *chronic pain, depression, comorbidity, diagnostic and treatment pathway*

Хронична болка и депресия – случайност или последователност в диагностично-лечебния път на пациентите

Неразпознатата депресия сред пациенти с хронична болка е често срещан медицински проблем, което подчертава необходимостта от насочено търсене и активно идентифициране на свързани с депресията симптоми. Целта на изследването е да се проучат тенденциите в диагностично-лечебния път на коморбидните пациенти с депресия и хронична болка. Анонимно анкетно проучване обхващащо две рандомизирани на случаен принцип извадки от 110 психиатри и 119 невролози в Република България. Консултациите на пациенти с хронична болка от невролози и психиатри не са постоянна величина. Основна група насочваща пациентите хронична болка за консултация с невролог (89,10%) и психиатър (68,20%) са общопрактикуващите лекари. Пациентите сами търсят помощ повече от невролог (77,20%), от колкото от психиатър (44,50%). Най-честата причина, провокиращи невролозите да консултират своите пациенти с психиатър са суицидни идеи и намерения (50,42%), а най-рядко – поради инсомния (15,96%). Според психиатрите най-често пациентите търсят помощ от тях, поради причини извън депресивния синдром (97,8%), тревожност (78,20%), безсъние (55,50%) и потиснато настроение (54,50%). Повече от ¼ (29%) от потърсилите помощ от психиатър са имали суицидни мисли и намерения, което предполага по-голяма давност на депресивната симптоматика и нейното ненавременно разпознаване. Диагностично-лечебният процес на пациентите с хронична болка и депресия се извършва по скоро на случаен принцип, от колкото да се следва определена логична последователност. Необходими са обучителни програми за общопрактикуващите лекари и за специалистите по болка, насочени за ранно идентифициране на симптоми на депресия и свързаните с нея предиктори за суицидно поведение.

Telbizova T, Aleksandrov I. Influence of depression and anxiety on pain intensity in patients with chronic pain and depression. // *J of IMAB*, 2022; 28(3):4480-4486. ISSN: 1312-773X

Depression in chronic pain often manifests with symptoms of anxiety. The aim of the study is to investigate the influence of depression, state and trait anxiety on pain intensity in patients with chronic pain and depression. Sixty-one patients with chronic pain and depression were studied. The study was phased. The second stage was carried out three months after the first. All participants received antidepressant treatment. The severity of depression was assessed with HAMD-17, the level of state and trait anxiety – with Spielberger's STAI and pain intensity – with VAS. The trait anxiety was studied during the first stage. Regression analysis was used to perform the purpose of the study. The mean age of the sample was 55.6066±10.90608. Women comprised

91.8% of the sample, and men – 8.2%. A reduction in the mean values of the indicators in the second stage was reported. A regression analysis during the first stage showed that 60% of the variations in pain intensity were explained by the influence of the three variables ($R=,616$; $R^2=,379$). Depression had the greatest impact and degree of influence on pain ($t=3,372$; $p=,001$), compared to state anxiety ($t=,513$; $p=,015$). The influence of trait anxiety was negligible ($t=-,484$; $p=,630$). The results of the analysis of the second stage were similar ($R=,644$, $R^2=,415$). The influence of depression was significant ($p=,011$; $t=2,626$), compared to that of state anxiety ($t=2,012$; $p=,049$). Depression is the main variable influencing pain intensity. The search for symptoms of depression and their treatment is crucial for the management of chronic pain.

Keywords: *chronic pain, depression, state anxiety, trait anxiety, pain intensity, regression analysis*

Влияние на депресията и тревожността върху интензивността на болката при пациенти с хронична болка и депресия

Депресията при хронична болка се проявява често със симптоми на тревожност. Целта на изследването е да се изследва влиянието на депресията, тревожността (личностна и ситуативна) върху интензивността на болката при коморбидни пациенти с хронична болка и депресия. Изследвани са 61 пациенти с хронична и депресия. Изследването е фазово, като вторият етап се провежда три месеца след първия. Всички участници провеждат лечение с антидепресанти между двата етапа. Оценени са тежест на депресия с HAM-D-17, степен на ситуативна и личностна тревожност с въпросника на Спилбъргър и интензивност на болката с VAS. Всички показатели се изследват по време на двата етапа от проучването, с изключение на личностната тревожност. Последната се изследва само по време на първия етап на проучването. За изпълнение целта на изследването е извършен регресионен анализ. Средната възраст на извадката е $55,6066 \pm 10,90608$. Жените са 91,8%, спрямо 8,2% мъже. Отчетена е редукция на средните стойности на показателите на втория етап, като най-изразена е при тежестта на депресия. Регресионният анализ на първия етап показва, че 60% от вариациите в интензивността на болката се обясняват с влиянието на трите променливи ($R = ,616$, $R^2 = ,379$). Депресията има най-голяма тежест и степен на влияние върху болката ($t = 3,372$; $p = ,001$). Ситуативната тревожност е следваща по тежест и степен на влияние ($t = 2,513$; $p = ,015$). Влиянието на личностната тревожност е незначително ($t = -,484$; $p = ,630$). Резултатите от анализа на втория етап са подобни ($R = ,644$, $R^2 = ,415$). Влиянието на депресията върху интензивността на болката е значително ($p = ,011$; $t = 2,626$), сравнено с това на ситуативната тревожност ($t = 2,012$; $p = ,049$). Депресията е основна променлива, която влияе върху интензивността на болката. Търсенето на симптоми на депресия и тяхното лечение се явява централна концепция в управлението на хроничната болка.

Ключови думи: *хронична болка, депресия, ситуативна тревожност, личностна тревожност, интензивност на болката, регресионен анализ*

Telbizova T, Aleksandrov I. Specifics and dynamics of the meaning of chronic pain experiences to patients with depression. // *J of IMAB*, 2022; 28(3):4439-4446. ISSN: 1312-773X

Depression is a psychological factor that affects not only the pain sensation but also the pain experiences. The aim of the study was to analyze and summarize the specifics and dynamics of chronic pain experiences in patients with depression. A sample of 120 patients with chronic pain was studied. Sixty-one patients had clinically manifested depressive episodes, and the other fifty-nine – had no depression. The study was phased. The second stage was performed three months after the first. The patients with depression received antidepressant treatment between the two stages. The sample was evaluated with: 1) quantitative methods: HAM-D-17 for the severity of depression, Spielberger's questionnaire for state and trait anxiety degree and VAS for pain intensity; and 2) qualitative method – content-analysis of the answers to the question "What does pain mean to you?". The mean age of the sample was 51.90 (SD=11.94). Women predominate (81.7%) over men (18.3%). The group with depression had a high degree of state and trait anxiety and moderate pain intensity. The content-analysis revealed that the experience of pain as punishment was specific for patients with depression. The reduction of the mean value of the severity of depression from moderate to mild in the second stage influenced the dynamics of the pain experiences in the direction of a limitation. Depression is a factor influencing the meaning of chronic pain experience. The search for depressive symptoms and specific experiences and their intervention is substantial in the management of chronic pain.

Keywords: *chronic pain, depression, chronic pain experience, meaning, content-analysis*

Специфика и динамика на смисъла на преживяванията на хронична болка при пациенти с депресия

Депресията е психологически фактор, който засяга не само усещането за болка, но и преживяванията. Целта на изследването е да се анализират и обобщят спецификата и динамиката на хроничните болкови преживявания при пациенти с депресия. Материали и методи: Изследва се извадка от 120 пациенти с хронична болка. Шестдесет и един пациенти бяха с клинично изявени депресивни епизоди, а останалите петдесет и девет – без депресия. Проучването беше фазово. Вторият етап се извърши три месеца след първия. Пациентите с депресия проведоха лечение с антидепресанти между двата етапа. Извадката бе оценена с: 1) количествени методи: HAM-D-17 за тежестта на депресията, въпросника на Spielberger за степен на ситуативна и личностна тревожност и VAS за интензивност на болката; и 2) качествен метод – контент-анализ на отговорите на въпроса „Какво означава болката за вас?“. Средната възраст на извадката бе 51,90 (SD=11,94). Жените преобладаваха (81,7%) в сравнение с мъжете (18,3%). Групата с депресия беше с висока степен на ситуативна и личностна тревожност и умерена интензитет на болката. Контент-анализът разкри, че преживяването на болка като наказание е специфично за пациентите с депресия. Намаляването на средната стойност на тежестта на депресията от умерена до лека във втория етап повлия на динамиката на болковите преживявания в посока на болката като ограничение. Депресията е фактор, който влияе върху същността на преживяването на хронична болка. Търсенето на депресивни симптоми и специфични преживявания и тяхното лечение са от съществено значение при управлението на хроничната болка.

Ключови думи: *хронична болка, депресия, преживяване на хронична болка, същност, контент-анализ*

Телбизова Т, Александров И. Специфика и динамика на преживяванията по време на болка при пациенти с хронична болка и депресия. // *Българско списание за психиатрия*, 2022; 7(1): 3-13. ISSN: 2367-881X

Депресията е фактор, който вероятно влияе не само върху усещането на болка, а и върху преживяванията на болка. Целта на изследването е да се анализират и обобщят специфичните преживявания по време на болка при пациенти с хронична болка и депресия. Проведеното фазово изследване на извадка от 120 пациенти с хронична болка премина в два етапа с период от три месеца между тях. Според наличието на депресивен епизод извадката се организира в две групи – 61 пациенти без депресия и 59 пациенти с клинични данни за депресия. Между двата етапа на изследването всички пациенти с депресия провеждат лечение с антидепресанти. За оценка на извадката се приложиха два вида методи: 1) количествени методи – HAM-D-17 – за оценка на тежестта на депресията, въпросника на Spielberger – за оценка на степента на ситуативната и на личностната тревожност, и VAS – за оценка на интензивността на болката; 2) качествен метод – контент-анализ на отговорите на въпроса „Как се чувствате по време на болка?“. Изследваната извадка е със средната възраст $51,90 \pm 11,94$. Делът на жените е преобладаващ (81.7%) спрямо този на мъжете (18.3%). Групата с депресия е с високи средни стойности на ситуативната и личностната тревожност по време на двата етапа от изследването. На първия етап при умерено изразена средна стойност на тежестта на депресията, контент-анализът разкри специфични преживявания по време на болка за отчаяние, понижена самооценка, вина и суицидни идеи. С понижени на средната стойност на тежестта на депресията от умерена към лека, се редуцира броят на специфичните преживявания на втория етап. Депресията влияе върху спецификата на преживяванията по време на болка, разкриващи потенциален риск от автоагресивно поведение. Следователно търсенето на симптоми на депресия и на специфични преживявания по време на болка и тяхното лечение могат да бъдат от съществено значение за справянето с хроничната болка.

Ключови думи: *хронична болка, депресия, преживявания на хронична болка, контент-анализ*

Specifics and dynamics of experiences during pain in patients with chronic pain and depression

Depression is a factor that probably affects not only the sensation of pain, but also the pain experiences. The aim of the study was to analyze and summarize the specific experiences during pain in patients with chronic pain and depression. A phase study of a sample of 120 patients with chronic pain was performed in two stages with a period of three months between them. According to the presence of a depressive episode, the sample was organized into two groups – 61 patients without depression and 59 patients with symptoms of depression. All patients with depression were treated with antidepressants between the two stages. Two types of methods were used to

assess the sample: 1) quantitative methods – HAM-D-17 – to assess the severity of depression, Spielberger questionnaire – to assess the degree of state and trait anxiety and VAS – to assess the pain intensity; 2) qualitative method – content-analysis of the answers to the question “How do you feel during pain?”. The mean age of the sample was 51.90 ± 11.94 . The share of women predominated (81.7%) over that of men (18.3%). The group with depression had high mean values of state and trait anxiety during the two stages of the study. In the first stage, when the mean value of the severity of depression was moderate, the content-analysis revealed specific experiences during pain of despair, low self-esteem, guilt, and suicidal ideation. The reduction of the mean value of the severity of depression from moderate to mild in the second stage, led to a decrease in the number of specific experiences. Depression affects the specifics of experiences during pain, revealing a potential risk of auto-aggressive behavior. Therefore, the search for depressive symptoms and specific experiences during pain, and subsequently, their management, are crucial for coping with chronic pain in patients with depression and chronic pain.

Key words: *chronic pain, depression, chronic pain experiences, content analysis*

Телбизова Т, Върбанов С. Оценка на ситуацията по време на болка при пациенти с хронична болка и депресия. // *Българско списание за психиатрия*, 2022; 7(4): 23-29. ISSN: 2367-881X

Начинът, по който човек възприема ситуацията по време на болка, зависи от емоциите и предопределя неговото поведение. Целта на изследването е да се анализира оценката на ситуацията по време на болка при пациенти с хронична болка и депресия. Проведеното фазово изследване на 61 пациенти с хронична болка и депресия премина в два етапа. За период от три месеца всички участници провеждат лечение с антидепресанти. Пациентите се оцениха посредством следните скали: 1) HAM-D-17 – за оценка на тежестта на депресия; 2) въпросник на Spielberger – скала (S) за оценка на ситуативната тревожност (STAI – форма Y1) и скала (T) за оценка на личностната тревожност (STAI – форма Y2), и 3) VAS – за оценка на интензивността на болката. За оценката на ситуацията по време на болка е използван модел със заложили четири ситуации по време на болка: уникална, рискова, рутинна и ситуация на неопределеност. Средната възраст на изследваната извадка е $55,60 \pm 10,91$. Делът на жените е преобладаващ (91,8%) спрямо този на мъжете (8,2%). Групата се отличава с висока личностна и ситуативна тревожност и умерена интензивност на болката за двата етапа на изследването. Показателят тежест на депресия се редуцира от умерена ($16,15 \pm 5,87$) на лека депресия ($13,36 \pm 6,96$) и показва значими различия между етапите на изследването ($p = ,002$). Оценката на ситуацията по време на болка показва динамика. На първия етап 48,4% от извадката оценява ситуацията като риск и/или неопределеност и 26,7% като рутина, а на втория етап делът на тези групи е съответно 38,2% и 37,1%. Оценката на ситуацията по време на болка като риск и/или неопределеност разкрива нуждата от провеждане на психотерапия при пациенти с хронична болка и депресия. Когнитивното реструктуриране дава възможност за формиране на адаптивни модели на поведение за справяне с хроничната болка и за възприемането ѝ като рутина или част от живота.

Ключови думи: хронична болка, депресия, личностна и ситуативна тревожност, ситуации

Assessing the situation during pain by patients with chronic pain and depression

The way a person perceives the situation during pain depends on emotions and predetermines one's behavior. The aim of the study is to analyze the assessment of the situation during pain in patients with chronic pain and depression. A phased study of 61 patients with chronic pain and depression was performed in two stages. For a period of three months, all participants were treated with antidepressants. Patients were assessed using the following scales: 1) HAM-D – 17 – to assess the severity of depression; 2) Spielberger questionnaire – a scale (S) for assessing state anxiety (STAI – form Y1) and a scale (T) for assessing trait anxiety (STAI – form Y2) and 3) VAS – for assessing pain intensity. A model of four situations was applied to assess the situation during pain: unique, risky, routine, and situation of uncertainty. The average age of the studied sample was $55,60 \pm 10,91$. The share of women is overtly predominant (91,8%) over that of men (8,2%). The group was characterized by high state and trait anxiety and moderate pain intensity for both stages of the study. Depression severity score decreased from moderate ($16,15 \pm 5,87$) to mild ($13,36 \pm 6,96$) and showed significant differences between the two stages ($p = ,002$). Assessment of the situation during pain showed dynamics. At the first stage, 48,4% of the sample assessed the situation as risky and/or uncertain, and 26,7% as routine, and at the second stage the portion of these groups was 38,2% and 37,1%, respectively. Assessment of the situation during pain as risk and/or uncertainty reveals the need for psychotherapeutic interventions in patients with chronic pain and depression. Cognitive restructuring enables the formation of adaptive patterns of behavior to cope with chronic pain and to perceive it as a routine or part of life.

Key words: *chronic pain, depression, state and trait anxiety, situations*

Telbizova T. Meaning of chronic pain in situations of risk and routine situations to patients with depression. // *Scripta Scientifica Medica*, 2022; 54(4):14-19. ISSN: 0582-3250

The individual response to pain in a specific situation has an influence on the meaning of chronic pain experiences. The aim of the present study was to analyze the influence of both situations of risk and routine on the meaning of chronic pain to patients with depression. The study included two groups of 16 patients with chronic pain and depression. Group 1 perceived the pain situation as a risk and Group 2-as a routine. The groups were assessed with: 1) quantitative methods: HAM-D-17, Spielberger's questionnaire for state and trait anxiety degree and VAS; and 2) qualitative method—content analysis of the answers to the question “What does the pain mean to you?”. The two samples had close mean ages, respectively $57,81 \pm 13,63$ (Group 1) and $54,88 \pm 10,68$ (Group 2). The share of women (87,5%) was predominant over that of men (12,5%). No significant differences were found in the mean values of the quantitative indicators between the groups. The content analysis revealed specific experiences of pain as a punishment, discomfort, and anxiety for Group 1, and as a part of life for Group 2. The way of perceiving the pain situation influences the meaning of chronic pain experiences in patients with depression. The combined assessment of the situation and specific pain experiences reveals information about the

psychosocial functioning. It could be used as a method for picking out patients in need of psychotherapeutic and educational interventions aimed at accepting chronic pain as a part of life.

Keywords: *chronic pain experience, depression, situation, content analysis*

Смисъл на хроничната болка в ситуации на риск и рутина за пациенти с депресия

Индивидуалният отговор към болка в конкретна ситуация оказва влияние върху смисълът на преживяването на хронична болка. Целта на настоящото проучване бе да се анализира влиянието на ситуациите на риск и рутина върху смисъла на хроничната болка за пациенти с депресия. Проучването включва две групи от 16 пациенти с хронична болка и депресия. Група 1 възприема ситуацията с болка като риск, а група 2 – като рутина. Групите бяха оценени с: 1) количествени методи: HAM-D-17, въпросник на Spielberger за степен на ситуативна и личностна тревожност и VAS; и 2) качествен метод – контент-анализ на съдържанието на отговорите на въпроса "Какво означава болката за вас?". Средните стойности на възрастта на двете извадки бяха сходни, съответно $57,81 \pm 13,63$ (Група 1) и $54,88 \pm 10,68$ (Група 2). Преобладаващ бе делът на жените (87.5%) спрямо този на мъжете (12.5%). Не се установениха значими разлики в средните стойности на количествените показатели между групите. Контент-анализът разкри специфични преживявания на болка като наказание, дискомфорт и тревожност за група 1 и като част от живота за група 2. Начинът на възприемане на ситуацията на болка влияе върху смисъла на преживяването на хронична болка за пациентите с депресия. Комплексната оценка на ситуацията и специфичните болкови преживявания разкрива информация за психосоциалното функциониране. Тя би могла да се използва като метод за подбор на пациенти, нуждаещи се от психотерапевтични и обучителни интервенции, насочени към приемане на хроничната болка като част от живота.

Ключови думи: *преживяване на хронична болка, депресия, ситуация, контент-анализ*

Telbizova T, Aleksandrov I. Correlations between pain intensity, severity of depression, state and trait anxiety in patients with chronic pain and depression. // *Scripta Scientifica Medica*, 2022;54(1):40-46. ISSN: 0582-3250 DOI: <http://dx.doi.org/10.14748/ssm.v0i0.7911>

Patients with chronic pain and depression are a specific group in which mental (depression and anxiety) and physical (pain) symptoms manifest together. The aim of the present study is to investigate the correlations between the severity of depression, the anxiety (trait and state), and the intensity of pain in patients with chronic pain and depression. The study included 61 patients with chronic pain and depression. It was conducted in two stages with a three-month period between them. All participants received antidepressant treatment. The severity of depression was assessed with HAM-D-17, the level of state and trait anxiety-with Spielberger's STAI, and pain intensity-with VAS. A correlation analysis between the main indicators was carried out in both stages of the study. The mean age of the sample was 55.61 ± 10.91 . Women comprised 91.8% of the sample and men – 8.2%. A reduction of the mean values of the indicators in the second stage was reported,

with the most pronounced being in the severity of depression from 16.15 ± 5.87 to 13.36 ± 6.96 . The number of patients with high trait (80.33%) and high state anxiety (64% – first stage, 62.5% – second stage) was predominant. The correlation analysis at both stages of the study proved significant correlations between all indicators ($p < 0.01$). The patients with chronic pain and depression are a specific group that requires a complex clinical assessment of the associated indicators depression, anxiety, and pain intensity for their effective management.

Keywords: *chronic pain, state anxiety, depression, trait anxiety, pain intensity, correlation analysis*

Корелации между интензивност на болката, тежест на депресията, ситуативна и личностна тревожност при пациенти с хронична болка и депресия

Пациентите с хронична болка и депресия са специфична група, при която психичните (депресия и тревожност) и физическите (болка) симптоми се проявяват заедно. Целта на настоящото изследване е да се изследват корелациите между тежестта на депресията, тревожността (ситуативна и личностна) и интензивността на болката при пациенти с хронична болка и депресия. Проучването включва 61 пациенти с хронична болка и депресия. То се проведе на два етапа за период от три месеца. Всички участници проведоха лечение с антидепресанти. Тежестта на депресията беше оценена с HAM-D-17, степента на личностната и ситуативна тревожност – с теста STAI на Spielberger, а интензивността на болката – с VAS. В двата етапа на изследването се извърши корелационен анализ на основните показатели. Средната възраст на извадката бе 55.61 ± 10.91 . Делът на жените в извадката беше 91,8%, а този мъжете – 8,2%. Отчете се редукция на средните стойности на показателите във втория етап, като най-изразена бе тази на тежестта на депресията от $16,15 \pm 5,87$ до $13,36 \pm 6,96$. Преобладаващ бе броят на пациентите с висока личностна (80,33%) и ситуативна тревожност (64% – на първия етап, 62,5% – втория етап). Корелационният анализ на двата етапа на изследването доказва значими корелации между всички показатели ($p < 0,01$). Пациентите с хронична болка и депресия са специфична група, която изисква комплексна клинична оценка на свързаните показатели депресия, тревожност и интензивност на болката за да се управляват ефективно.

Ключови думи: *хронична болка, ситуативна тревожност, депресия, личностна тревожност, интензивност на болката, корелационен анализ*

Telbizova T, Aleksandrov I. Pain as a threat – psychological and phenomenological aspects. // *Varna Medical Forum*, 2021; 10(2): 187-196. ISSN: 1314-8338
DOI: <http://dx.doi.org/10.14748/vmf.v0i0.8005>

Pain is a multidimensional experience of injury or threat of future damage, with sensory, cognitive, motivational and emotional aspects. The essence of the pain experience depends on the meaning that the individual gives to pain in a particular situation. The aim of the article is to analyze and structure the concept of pain as a threat, covering its psychological and phenomenological aspects. A review and critical analysis of relevant literature have been conducted. It has been established that a predisposing factor for maintaining acute pain and

turning it into a chronic one is the expectation (threat) of future harm. The emotional components of the threat of pain (fear and anxiety), as well as the cognitive ones (hypervigilance and catastrophizing), have been studied. The assessments of the situation during pain and of the pain-coping resources are the main cognitive mediators that determine the outcome. The perception of pain as a threat provokes fear, anxiety, experiences of insecurity, helplessness, and maladaptive behaviors. Pain-avoiding behavior is in the basis of the stress-diathesis in the manifestation of chronic pain and it predicts future disability. Pain is a threat to the physical and the psychosocial functioning. The assessment of the emotional, cognitive and situational aspects related to pain should be a part of the multidisciplinary approaches to pain management. Manipulating these factors is key to reducing the risk of pain becoming chronic. The application of effective behavioral and cognitive techniques, aimed at increasing the resources for coping with and controlling pain enables patients to continue to function normally in spite of the pain.

Keywords: *experience of pain, psychological stress, fear, anxiety, pain-avoiding behavior, conceptualization*

Болката като заплаха – психологични и феноменологични аспекти

Болката е мултидименционално преживяване за нараняване или заплаха от бъдеща увреда, със сетивни, когнитивни, мотивационни и емоционални аспекти. Неговата същност зависи от значението, което индивидът придава на болката в конкретна ситуация. Целта на статията е да анализира и структурира концепция за болката като заплаха, обхващайки нейните психологични и феноменологични аспекти. Извърши се обзор и критичен анализ на литературата, засягаща разглежданата тема. Заложена е идеята, че предразполагащ фактор за поддържането на острата болка и преминаването ѝ в хронична е очакването (заплахата) от бъдеща вреда. Проучени са емоционалните (страх и тревожност) и когнитивни (свърхбдителност и катастрофалност) компоненти на заплахата от болка. Оценките на ситуацията по време на болка и на собствените ресурси за справяне с нея са основни когнитивни медиатори, предопределящи изхода от нея. Възприемането на болката като заплаха провокира страх, тревожност, преживявания на несигурност, безпомощност и дезадаптивни модели на поведение. Избягващото болката поведение е в основата на стрес-диатезата при изявата на хронична болка и прогнозира бъдеща инвалидност. Болката е заплаха за физическото и психосоциалното функциониране. Оценките на емоционалните, когнитивните и ситуационни аспекти, свързани с болката би трябвало да бъдат част от мултидисциплинарните подходи при управлението на болката. Манипулирането на тези фактори е от ключово значение за намаляване на риска болката да стане хронична. Прилагането на ефективни поведенчески и когнитивни техники, насочени към повишаване на ресурсите за справяне и контрол над болката, дават възможност на пациентите да продължат да функционират нормално въпреки болката.

Ключови думи: *преживяване на болка, психологичен стрес, страх, тревожност, избягващо болката поведение, концептуализация*

